

Kortársmentor Program Protokoll
Szilády Áron Református Gimnázium Kiskunhalas

Tartalomjegyzék:

1. A Kortársmentor program céljai és alapelvei

2. A Program megvalósításának lépései

2.1 Tanártovábbképzések

2.1.1 Kortársmentor tanárok felkészítése

2.1.1.2 Akciótervek

2.1.2 Osztályfőnökök felkészítése

2.2 Gyerekek felkészítése

2.3 Szülők felkészítése

3. Hatásvizsgálat

4. A Kortársmentor Program működtetése:

4.1 Időkeretek és ütemterv a tanévre lebontva

4.2 Kortársmentor koordinátorok és kortársmentor diákok együttműködési rendszere

4.3 Egyéb teendők az iskolában

4.4 A jelzőrendszer működtetésének alapelvei

5. Aktuális helyzetek és krízishelyzetek támogatása a Kortársmentor program segítségével

5.1 A jelzőrendszer csatornái

5.2 Az akciók résztvevői

5.3 Az akcióterv kialakításának folyamata

5.4 Az akcióterv megvalósítása

5.5 Utánkövetés

6. Módszerek, jó gyakorlatok

6.1 Rövid időt igénylő módszerek

6.2 Komplex gyakorlatok

1. A Kortársmentor program céljai és alapelvei

A program az iskolai légkör megváltoztatását célozza meg és egy békésebb, kevesebb gyerekkonfliktussal működő intézmény kialakítását teszi lehetővé, valamint a gyerekek közti kapcsolatok minőségének fejlesztésére ad lehetőséget. A program az iskolákban, gyerekek közt zajló bántalmazó viselkedés, a kortárs agresszió és a közösségi zaklatás kérdését helyezi a fókuszba, mely napjainkban kiemelt hangsúlyt kap a 21. századdal járó információáramlásban bekövetkezett változások miatt. Napjainkban az iskola légkörét meghatározó közösségi események nem csak az iskolai életben zajlanak, hanem online felületen is. A gyerekek a tanítási idő letelte után az interneten folytatják a kapcsolattartást, mely –az iskolai élettel ellentétben – többnyire felnőtt kontroll nélkül zajlik. Az internet világa az anonimitásra is lehetőséget ad, mely a gátlások csökkenését vonja maga után. Míg pár évvel ezelőtt az osztályban zajló konfliktusok az iskolában töltött időre korlátozódtak, addig napjainkban ennek terepe az iskolán kívüli időt is érinti, a napi feszültségek, viták, konfliktusok nem érnek véget az utolsó órától történő kicsöngetéssel. A csoportdinamikai folyamatok szerves részévé vált az internet, és az ott történő események, a gyerekek, diákok identitásának fontos részét képezi az online identitás.

Az Annomentál Kortársmentor Program fő célkitűzései:

- A gyerekek nagyobb mértékű tudatossággal bírjanak a közösségekben zajló folyamatok témájában.
- A gyerekek nagyobb mértékű tudatossággal vegyenek részt az iskolai kapcsolatok működtetésében, a konfliktusok kezelésében és az iskolai légkör kialakításában.
- Ismerjék meg és ismerjék fel azokat a veszélyeket, amelyek a közösségekben lévő minőségi emberi kapcsolatokat veszélyeztetik.
- Tanulják meg az értékrenden keresztül szabályozni a közösségekben zajló folyamatokat, ismerjék fel, hogy egy bántalmazás, kirekesztés milyen hosszútávú hatást gyakorol a közösségre.
- A pedagógusok, tanárok eszköztárának bővítése, mellyel támogatni, segíteni tudják a közösségek alakítását.
- A szülők bevonása és pszichoedukációja.
- Egy jó minőségű közösség fenntartásán minden nap dolgozni kell. Az Annomentál Kortársmentor Program célja, hogy az iskola napi életébe épüljön be a közösségek építése és támogatása.

- Az iskolai életnek mindig része marad, hogy váratlan helyzetek, családokat érintő krízisek befolyásolják a közösségeket. Az Annomentál Kortársmentor Program a váratlanul előálló közösségekben megjelenő krízisekben is támogatást nyújt konkrét akciótervek segítségével.

Az Annomentál Kortársmentor Program Alapelvei:

- Az iskola, mint közösség fontos szereplői a tanárok és diákok mellett a szülők is.
- A program értéke annak komplexitásában rejlik, az iskolai közösségi élet összes szereplőjének edukációja segíti a minőségi kapcsolatok alakítását és a „község, mint érték” szemléletének elmélyítését.
- A prepubertásban és a serdülőkorbán a fő referenciaszemélyek a kortársak, a program alapelve, hogy a gyerekközösségek működésének szabályozásában és a légkör kialakításában a főszereplők a gyerekek.
- Fontos alapelvünk, hogy a legtöbb gyereknek kifejezett igénye, hogy jó minőségű, békés közösségben töltsé mindennapjait, ezért nem vesznek részt a destruktív csoportfolyamatokban, hanem –eszközök és bátorság híján- szemlélőként vannak jelen.
- Amennyiben egy közösségben van legalább 2 olyan gyerek, aki kiemelt ismeretekkel rendelkezik a közösségi folyamatok témájában és konstruktív eszközökkel bír azok szabályozásában, akkor az esetlegesen rossz irányba induló folyamatok megváltoztathatók, azáltal, hogy aktivitásra tudják bírni azokat a gyerekeket, akik elítélik a negatív irányba haladó folyamatokat, de nincs bátorságuk tenni ezek ellen.
- Azok a gyerekek, akik a közösségekben kiemelt tudatossággal vannak jelen, speciális képzést kapnak a konfliktusok kezelésének témájában, mely kiemelten fókuszál az egész csoport légkörét meghatározó csoportfolyamatokra. A képzést kapó gyerekek a kortárs mentorok.
- Alapelveink szerint a mentor gyerekek kulcsszereplői a közösségnek, kiemelt emocionális stabilitással, jó társas készségekkel és a közösségek szempontjából megfelelő értékrenddel bírnak.
- A kortárs mentor gyerekeket támogató komplex rendszer részei azon pedagógusok, akik kiemelt ismeretekkel bírnak a diák közösségek építésének témájában és támogatásában.
- Alapelvünk, hogy ha egy iskola a napi életében kiemelt figyelmet fordít a minőségi közösségek működtetésére, akkor az iskola légköre megváltozik.
- Egy jó minőségű közösség fenntartásán minden nap dolgozni kell. Az Annomentál Kortársmentor Program alapelve, hogy az iskola napi életébe épüljön be a közösségek építése és támogatása.

- Az iskolai életnek mindig része marad, hogy váratlan helyzetek, családokat érintő krízisek befolyásolják a közösségeket. Az Annomentál Kortársmentor Program a váratlanul előálló közösségekben megjelenő krízisekben is támogatást nyújt konkrét akciótervek segítségével.

2. A Program megvalósításának lépései

Az Annomentál Kortársmentor Program hosszú, egy egészen tanéven átívelő bevezető fázissal rendelkezik, mely során az intézmény, mint közösség összes szereplője fókuszba kerül, nagyjából havonta történő találkozások, felkészítő foglalkozások keretében.

A program bevezetésének elemei a megvalósítás sorrendjében:

- az intézmény szereplőinek tájékoztatása a program bevezetéséről (összes diák, összes pedagógus, szülők)
- hatásvizsgáló kérdőív felvétele
- kortársmentor diákok kiválasztása
- kortársmentor tanárok kiválasztása
- kortársmentor tanárok felkészítése – továbbképzés
- kortársmentor tanárok módszertani továbbképzése
- az osztályfőnökök és osztályfőnök helyettesek felkészítése
- a kortársmentor diákok felkészítése
- szülők edukációja: Szülők Akadémiája
- akciótervek készítése
- protokoll kidolgozása
- hatásvizsgálat

2.1 Tanártovábbképzések

A tanárok továbbképzésének két fő iránya a kortárs mentor tanárok továbbképzése és azoknak a pedagógusoknak a módszertani továbbképzése, akik osztályfőnökök vagy osztályfőnök helyettesek, de nem kortársmentor tanárok.

Az iskolavezetőség kompetenciaköre kiválasztani, megjelölni, kik lesznek az iskola kortársmentor tanárai. Azokat a pedagógusokat javasoltuk, akik érdeklődnek a közösségépítés iránt és az iskolai munka során örömeiket lelik a diákokkal végzett nevelési feladatokban. A program bevezető fázisában ötödiktől tizedik osztályig vontuk be a gyerekeket, mely felmenő rendszerben fog

megvalósulni. Ezért évfolyamonként két kortársmentor tanárt választott ki az iskola valamint az egész program koordinátoraként még egy pedagógust jelöltek ki.

A kortársmentor tanárok kiemelt figyelemmel követik majd a kortársmentor diákok munkáját, a közösségi folyamatokat és időről időre közösségépítő foglalkozásokat valósítanak meg, valamint aktuális krízishelyzetben támogatást nyújtanak.

A kortársmentor tanárok akkreditált pedagógus továbbképzésen vettek részt – Devianciával dolgozók csoportja – Problémás gyerekek az iskolában, tanórán és az osztályközösségben címmel (10 óras továbbképzés) valamint speciálisan a közösségi zaklatás témájában módszertani felkészítő továbbképzést kaptak.

Ezen kívül egy további képzés keretében valósult meg, hogy a kortársmentor tanárok a kortársmentor gyerekekkel közösen dolgoztak olyan tipikus problémahelyzeteken, amelyek az iskolai életben előállhatnak.

A kortársmentor tanárok továbbképzésén túl az iskolai igényeinek megfelelően az osztályfőnökök és osztályfőnök helyettes tanárok módszertani továbbképzésen vettek részt, ahol olyan –hétköznapi életbe illeszthető- módszerekkel ismerkedtek meg, melyek lehetővé teszik a folyamatos közösségtámogatást, közösségépítést (a módszerek, gyakorlatok leírását lásd. a 6. pontban)

2.1.1 Kortársmentor tanárok felkészítése

A kortársmentor tanárok azok a pedagógusok az iskolában, akiknek kiemelten fontos a gyerekközösségben zajló folyamatok nyomon követése, támogatása és a közösség építés. Ehhez szükséges, hogy jó kapcsolatot ápoljanak a diákokkal, a feladatkör bizalmi jellegét tekintve. A tanárok önkéntes alapon csatlakoztak az Annomentál Kortársmentor Programhoz, de javaslatot tettünk arra, hogy munkaidő támogatásban, illetve anyagi elismerésben részesüljenek, mert a kortársmentor tanárság plusz terheket és feladatokat ró a programban résztvevő tanárookra.

A módszertani felkészítés és az akkreditált továbbképzés során feltérképeztük az iskola erőforrásait, melyek lehetőséget biztosítanak majd a mentortanári munka során, valamint a résztvevőknek lehetőségük nyílt az aktuális problémahelyzetek, nehézségek megbeszélésére és az iskola sajátosságaiból fakadó speciális helyzetek megbeszélésére.

A kortársmentor tanárok a továbbképzés során erőforrásként jelölték meg az alábbi jellemzőket:

- elhivatott tanári kar

- jó minőségű emberi kapcsolatok a tanári csapatban
- támogató vezetőség
- vallásos légkör, a hit, mint erőforrás jelen van az intézményben
- az intézmény értékrendjét
- az iskola közoktatáshoz képest jó anyagi helyzetét
- számos erőforrás az iskolában dolgozó pedagógus kar személyes erőforrása, egyéni hobbik, jó kapcsolat az iskolába járó diákokkal, stb.

2.1.1.2 Akciótervek

A kortársmentor tanárok a továbbképzések keretében akcióterveken dolgoztak, mely két ütemben valósult meg, egyfelől mindegyik tanárnak lehetősége nyílt konkrét és életszerű helyzetben együtt dolgozni a kortársmentor diákokkal, másfelől a kortársmentor tanárok együtt dolgoztak egy további képzés keretében olyan akcióterveken, melyek szintén tipikus, gyakran előálló helyzetek modellezését tette lehetővé. Az akciótervek kialakítása során az iskola erőforrásait használták fel a résztvevők, valamint gyakorolták azt, hogy éles helyzetben hogyan lehet leginkább hatékonyan együtt dolgozni. Az akciótervek kialakítása során a megvalósíthatóságra kellett törekedniük a résztvevőknek és projekt jellegben kellett gondolkodniuk az adott helyzetekről.

Mindegyik esetben fontos szempont volt a problémahelyzet analizálása. A megoldási terv során pedig felelősök és időkeret kijelölésére is szükség volt, figyelembe véve a lehetséges akadályokat. A felelősök és időkeretek kijelölése támogatólag hat egy problémahelyzet megoldására és mindenképpen szükséges mind akut, mind krónikus helyzetben.

2.1.2 Osztályfőnökök felkészítése

A programban a kortársmentor tanárok mellett az osztályfőnökök is módszertani képzést kaptak, mert ők azok, akik az osztályokban zajló folyamatokra leginkább rálátnak és ráhatással bírnak. A módszertani továbbképzésen olyan közösségépítő feladatokat, játékokat ismertek meg és szereztek bennük sajátélményt, melyeket az osztályok heti- vagy akár napi programjába lehet illeszteni, illetve megismerkedtek komplexebb, közös értékrend kialakítására alkalmas gyakorlatokkal is.

A továbbképzés során lehetőségük nyílt arra, hogy a témában releváns aktuális nehézségeket, zökkenőket megbeszéljék.

2.2 Gyerekek felkészítése

A gyerekek felkészítése szintén több ütemben zajlott. A kortárs mentor gyerekeket egy speciális módszerrel, a közösségi háló elemzéssel választottuk ki, mely lehetővé tette, hogy mind az osztálytársak választásait, mind a tanárok javaslatait figyelembe vegyük. Olyan gyerekek kiválasztására törekedtünk, akik sem a közösségi hierarchia csúcsán, sem az alján nincsenek, de inkább a hierarchia felső tartományába tartozva egy biztos helyzetben vannak. Ez amiatt fontos, mert a hierarchia csúcsán lévő emberek gyakran pozíciófértés miatt konfliktusokba keverednek. Egy jó társas pozíció és a gyerekek választása megmutatja, hogy kik azok a közösségben, akik stabil emberek. Ők viszonylag jó konfliktuskezelési stratégiákkal rendelkeznek. A közösségi háló elemzéssel kiválasztott diákokat ezután megkérdeztük, hogy szeretnének-e részt venni a programban és kortársmentor diákká válni. Miután elköteleződésről biztosítottuk őket, kerestük meg a szüleiket, hozzájárulásukat kérve.

A diákok két képzésen és egy akcióterv kidolgozáson vettek részt strukturált keretek közt. Minden alkalommal életkoruk alapján két csoportra bontottuk őket.

Az első képzésen általánosságban tanultak a konfliktusokról és azok kezeléséről, kiemelt hangsúlyt helyezve a felelősségkörökre.

A második képzésen a közösségi folyamatokról és arról tanultak az első képzés információira alapozva, hogyan lehet egy közösségben a léghört megóvni.

A harmadik képzésen akcióterveken dolgoztak a kortársmentor tanárokkal együtt.

Mindegyik képzésen kiemelt figyelmet szenteltünk annak, hogy a kortársmentor diákok tisztában legyenek saját kompetenciahatáraikkal, melynek fontos része, hogy felismerjék, mely helyzetek nem oldhatóak meg egyedül, tanárok, felnőttek segítségével nélkül. A programban résztvevő diákok információkat szereztek a tipikus közösségi bántalmazás helyzetekről, valamint a szemlélők szerepéről – akik többnyire csak biztos pontra várnak, akihez igazodni lehet. A képzéseken a gyerekeknek lehetőségük nyílt személyes kérdések feltételére is, valamint aktuális helyzetek megbeszélésére is.

2.3 Szülők felkészítése

A program során végig lehetőségük nyílt az iskolába járó gyerekek szüleinek kapcsolatba lépni velünk és minden képzési napon lehetőség volt szülői csoportban részt venni, ahol a gyerekek

támogatásával kapcsolatos teendőket beszéltük meg, valamint mindegyik csoport pszichoedukatív elemet tartalmazott arra vonatkozóan, milyen módon tudják leginkább otthonról támogatni a mentor gyerekeket és milyen szerepe van a szülőknek az osztályközösségek csoportfolyamataiban.

A kortárs mentor gyerekek szülei fókuszcsoportokon vehettek részt. Az érdeklődésre való tekintettel két alkalommal Szülők Akadémiája program keretében bármelyik szülő eljöhett és gyereknevelési kérdésekkel foglalkozó fókuszcsoporton vehetett részt.

3. Hatásvizsgálat

A program indulásakor hatásvizsgáló kérdőívet töltött ki az iskola összes diákja, mely azt mérte, hogy a bemenet pillanatában milyen információkkal rendelkeznek a témában. A felkészítés végén az iskola összes diákját megkérdeztük újra, hogy mérni tudjuk, hogy változott a bevezető tanév során a gyerekek hozzáállása a kérdéshez.

4. A Kortársmentor Program működtetése:

Az Annomentál Kortársmentor Program alapvetése szerint ahhoz, hogy az osztályközösségben a gyerekek közt jó minőségű kapcsolatok legyenek, egész évben dolgozni kell a közösségeken, foglalkozni kell a közösségi folyamatokkal és a közösségépítéssel.

A Program működtetésének irányítása a kortársmentor koordinátor feladata, ő (vagy az ő vezetésével történik a pontos időkeretek, határidők, dátumok meghatározása). Az aktuális, váratlanul előálló helyzetek kezelésekor viszont a kortársmentor tanároknak nem szükséges az ő jóváhagyására várniuk, amennyiben a kortársmentor koordinátor valamiért nem elérhető azonnal. Ebben az esetben nem kell az ő jóváhagyására várniuk, a kortársmentor tanárok egyedül is döntést hozhatnak, milyen módon kezelik az aktuális krízis helyzetet.

A program működtetésében a feladatok az alábbi felelősségi körökre bonthatók:

- kortársmentor koordinátor – feladata a program zökkenőmentes működtetése
- kortársmentor tanárok – feladatuk támogatni a program működtetését, aktuális helyzetekben akcióterv kidolgozása és megvalósítása, közösségépítő feladatok bevezetése az iskola életébe, a jelzőrendszer működésének segítése, a kortárs mentor diákok támogatása, közösségi folyamatok monitorozása

- osztályfőnökök – feladatuk az osztályközösség monitorozása és a jelzőrendszer működésének segítése, osztályközösség építés

Javaslat: a találkozók hangulatára ható kényelmi elemeket érdemes figyelembe venni, optimális terem választása szükséges, esetleg kávé, tea, süti az oldottabb légkör megteremtéséért. A havi találkozót a könnyebb fejben tarthatóság érdekében érdemes ugyanazon napokra tervezni, pl. minden hónap utolsó péntekjének délutánja.

4.1 Időkeretek és ütemterv a tanévre lebontva

A program működtetéséhez egész tanéven átívelő ütemterv szükséges, melyet a kortársmentor koordinátor tanár dolgoz ki a kortársmentor tanárok segítségével. Nagyon fontos a tanév indításakor a fix időkeretek és dátumokhoz kötött ütemterv, hogy a program ne essen áldozatul a tanév során a számos feladatnak, mely a tanárookra és a gyerekekre vár.

Javasolt időkeretek, határidők:

1. Augusztus (tanév indulása előtt):

- kortársmentor tanárok közös találkozója, ahol megbeszélik a tanévre tervezett fontosabb közösségépítő eseményeket, programokat, felelősöket jelölnék ki ezek megvalósításáért. Javasolt minden olyan lehetőséget kihasználni, amikor valamilyen program van az iskola életében, ami nem a tanítással kapcsolatos. Minden ilyen program során érdemes közösségépítő blokkokat tervezni.
- szintén érdemes már a tanév indulása előtt kijelölni a következő találkozókat (mi havonta egy alkalmat javasolunk, de maximum 3 havonta szükséges), ahol mindenki beszámol arról, hogy halad a vállalt feladataival és melyben lehetőség nyílik a közösségi folyamatok megbeszélésére. Ezekre a találkozókra a kortárs mentor tanárok felkészülése szükséges, hogy gyorsan és átláthatóan tudják megbeszélni az adott kérdéseket, feladatokat (ppt készítése javasolt.)
- Félévente a kortársmentor tanárok és diákok közös találkozója.
- A párban dolgozó kortársmentor tanárok (ugyanazon évfolyam tanárai) jelöljenek ki havonta egy találkozót, ahol párban megbeszélik az általuk monitorozott közösségben zajló folyamatokat.
- A párban dolgozó kortársmentor tanárok (ugyanazon évfolyam tanárai) jelöljenek ki havonta egy találkozási lehetőséget az évfolyamukba tartozó kortársmentor diákokkal, amikor lehetőség nyílik átbeszélni az aktuális helyzeteket és a közösségi

folyamatokat. A havi találkozót érdemes úgy alakítani, hogy a diákokkal való találkozásra előbb kerüljön sor, és utána rövid idővel a tanárok megbeszélésére, hogy az új információk fényében tudjanak a helyzetekre reflektálni.

- Gólyatáborban közösségépítő blokk megvalósítása.
- Tematikus hét keretében foglalkozni a közösségekkel, az antibullying menedzsmenttel.

2. Szeptember:

- kortársmentor diákok és tanárok találkozója – tanév indítás, feladatok megbeszélése, ismeretek felelevenítése. A kortársmentor diákok tájékoztatása együttműködési rendszerről és megerősíteni, hogy a jelzőrendszer működik, kérdéseikkel, a felmerülő helyzetekkel fordulhatnak a kortársmentor tanárokhoz.
- Iskola összes diákjának tájékoztatása a program elindulásáról, a jelzőrendszerről és arról, mely tanárok a mentor tanárok, valamint, hogy az iskola célkitűzése egy optimálisabb légkör kialakítása.
- Amennyiben közösségi esemény történik, akkor annak keretében közösségépítés megvalósítása.
- Kortársmentor tanár párok havi találkozója
- Kortársmentor tanár párok és diákok havi találkozója

3. Október:

- Az 5. és újonnan induló 9. osztályban a kortársmentor diákok kiválasztása és felkészítése a mentor gyerekek bevonásával.
- Amennyiben közösségi esemény történik, akkor annak keretében közösségépítés megvalósítása.
- Kortársmentor tanár párok havi találkozója
- Kortársmentor tanár párok és diákok havi találkozója
- Tervezett közösségépítő programok megvalósítása
- Amennyiben kortársmentor tanár találkozó van kijelölve a hónapra, akkor annak megvalósítása.

4. November:

- Amennyiben közösségi esemény történik, akkor annak keretében közösségépítés megvalósítása.
- Kortársmentor tanár párok havi találkozója

- Kortársmentor tanár párok és diákok havi találkozója
- Tervezett közösségépítő programok megvalósítása
- Amennyiben kortársmentor tanár találkozó van kijelölve a hónapra, akkor annak megvalósítása.

5. December:

- Amennyiben közösségi esemény történik, akkor annak keretében közösségépítés megvalósítása.
- Kortársmentor tanár párok havi találkozója
- Kortársmentor tanár párok és diákok havi találkozója
- Tervezett közösségépítő programok megvalósítása
- Amennyiben kortársmentor tanár találkozó van kijelölve a hónapra, akkor annak megvalósítása.

6. Január:

- Amennyiben közösségi esemény történik, akkor annak keretében közösségépítés megvalósítása.
- Kortársmentor tanár párok havi találkozója
- Kortársmentor tanár párok és diákok havi találkozója
- Tervezett közösségépítő programok megvalósítása
- Amennyiben kortársmentor tanár találkozó van kijelölve a hónapra, akkor annak megvalósítása.
- Kortársmentor tanárok találkozásán az első félév értékelése.

7. Február:

- Amennyiben közösségi esemény történik, akkor annak keretében közösségépítés megvalósítása.
- Kortársmentor tanár párok havi találkozója
- Kortársmentor tanár párok és diákok havi találkozója
- Tervezett közösségépítő programok megvalósítása
- Amennyiben kortársmentor tanár találkozó van kijelölve a hónapra, akkor annak megvalósítása.

8. Március:

- Amennyiben közösségi esemény történik, akkor annak keretében közösségépítés megvalósítása.
- Kortársmentor tanár párok havi találkozója

- Kortársmentor tanár párok és diákok havi találkozója
- Tervezett közösségépítő programok megvalósítása
- Amennyiben kortársmentor tanár találkozó van kijelölve a hónapra, akkor annak megvalósítása.

9. Április:

- Amennyiben közösségi esemény történik, akkor annak keretében közösségépítés megvalósítása.
- Kortársmentor tanár párok havi találkozója
- Kortársmentor tanár párok és diákok havi találkozója
- Tervezett közösségépítő programok megvalósítása
- Amennyiben kortársmentor tanár találkozó van kijelölve a hónapra, akkor annak megvalósítása.

10. Május:

- Amennyiben közösségi esemény történik, akkor annak keretében közösségépítés megvalósítása.
- Kortársmentor tanár párok havi találkozója
- Kortársmentor tanár párok és diákok havi találkozója
- Tervezett közösségépítő programok megvalósítása
- Amennyiben kortársmentor tanár találkozó van kijelölve a hónapra, akkor annak megvalósítása.

11. Június:

- Amennyiben közösségi esemény történik, akkor annak keretében közösségépítés megvalósítása.
- Kortársmentor tanár párok havi találkozója
- Kortársmentor tanár párok és diákok havi találkozója
- Tervezett közösségépítő programok megvalósítása
- Amennyiben kortársmentor tanár találkozó van kijelölve a hónapra, akkor annak megvalósítása.
- A kortársmentor tanárok találkozásán a tanév értékelése, jövő tanév célkitűzéseinek megfogalmazása.

4.2 Kortársmentor koordinátorok és kortársmentor diákok együttműködési rendszere

A kortársmentor tanárok és diákok magas színvonalú együttműködése a program kulcsfontosságú eleme, ezért, aktuális krízishelyzetek híján is havonta egy alkalommal az adott évfolyam kortársmentor tanárai és kortársmentor diákjai találkoznak. Amennyiben semmi rendkívüli nem történt, átbeszéljük a közösségi folyamatokat és javaslatokat fogalmazzuk meg a jövőre nézve, ha úgy látják, van olyan folyamat, ami nem jó irányba halad.

Aktuális krízis helyzetben a tanárok és diákok közösen akcióttervet dolgoznak ki és valósítanak meg.

4.3 Egyéb teendők az iskolában

Az iskola egyéb teendői közé tartozik az iskola életében a kortársmentor program jelentőségének fenntartása. Emiatt javasoljuk, hogy egy külön faliújság legyen a közösségépítésnek, az aktuális programoknak szentelve, és a kortársmentor diákok és tanárok mindenki számára köztudottak legyenek.

A programot támogatja, ha közösségi eseményeken említésre kerül, egészen addig, amíg nem egyértelmű a diákok számára a jelzőrendszer és a program fő célkitűzései.

4.4 A jelzőrendszer működtetésének alapelvei

Az Annomentál Kortársmentor Program alapja a jelzőrendszer, melynek az intézmény összes szereplője a részese. A program alapvetése, hogy ha bántalmazás történik vagy bántalmazó dinamikájú csoportfolyamatok indulnak el, akkor azokra a lehető legrövidebb időben belül reagálni kell, és bántalmazás sosem maradhat reakció nélkül.

A jelzőrendszer részesei: mindenki, aki az intézményhez kapcsolódik, diákok, tanárok és szülők is tehetnek jelzést. A cél az, hogy az adott jelzés minél gyorsabban az adott évfolyam kortársmentor tanáraihoz jusson, akik haladéktalanul, a lehető legrövidebb időn belül kell, hogy akcióttervet

dolgozzanak ki. Tehát, ha jelzés fut be a kortársmentor diákokhoz, akkor ők a kortársmentor tanárokhoz továbbítják azt, de ha jelzés fut be az osztályfőnökökhöz vagy bármelyik tanárhoz, akkor ők is továbbítják a jelzést a kortársmentor tanárokhoz.

5. Aktuális helyzetek és krízishelyzetek támogatása a Kortársmentor program segítségével

Az aktuális krízishelyzetek során fontos elkülöníteni azokat a helyzeteket, melyek azonnali, haladéktalan beavatkozást kívánnak, akár 1 napon belüli reakcióidővel és azokat, melyekre a kidolgozott akcióterv várhat pár napot.

- Alapszabály, hogy ha Büntető Törvénykönyvbe ütköző cselekedet történik, akkor azonnali, 1 napon (24 órán belüli reakció) szükséges (zaklatás, szexuális zaklatás, visszaélések, lopás, garázdaság, online zaklatás, online szexuális zaklatás, fenyegetés, zsarolás).
- Kiemelten fontos nyomon követni az áldozat pszichés státuszát – amennyiben súlyosan zaklatott, szintén 1 napon belüli reakció szükséges.
- Kiemelten fontos a tendenciát figyelni, amennyiben már egy ideje fent álló folyamatról szerez tudomást a kortársmentor tanár, ami romló tendenciát mutat, szintén fontos a nagyon gyors reakcióidő.
- Amennyiben egy folyamatosan, lassan romló – stagnáló helyzetről szerez tudomást a kortársmentor tanár, akkor az akcióterv kidolgozása és megvalósítása 1 héten belül történjen meg.

5.1 A jelzőrendszer csatornái

A jelzőrendszer része az intézmény összes szereplője, az intézmény dolgozóinak felelőssége, hogy jelzés esetén azt haladéktalanul a kortársmentor tanárokhoz eljuttassák.

A havonta történő találkozók és megbeszélések lehetőséget adnak a csoportfolyamatok egész tanéven át történő nyomon követésére, a monitorozás csökkenti a váratlanul előálló krízishelyzetek megjelenését, mert a fokozott figyelem a csoportfolyamatokra lehetővé teszi az időben, még a krízis megjelenése előtt történő beavatkozást.

Bármilyen csatornán érkezik is meg a jelzés a kortársmentor tanárokhoz, minden esetben reagálni kell a fent felsorolt cselekményekre.

5.2 Az akciók résztvevői

Az egyes akciótervek kidolgozása alaphelyzetben a kortársmentor gyerekek, kortársmentor tanárok és osztályfőnök bevonásával történik. Ez alól kivételt képeznek az olyan helyzetek, melyekben fokozott titoktartásra van szükség (pl. büntetőjogi következményekkel járó cselekmények). Az egyes akciótervek alapja, hogy nyíltan, az „asztalra kitéve” valósul meg, ezzel elejét véve a titkok által keletkezett további destruktív csoportfolyamatnak.

Az akciókban az érintett osztályok vagy évfolyamok kortársmentor tanárai, diákjai és az osztályfőnökök vesznek részt, illetve amennyiben lehetséges a kortársmentor koordinátor. . Amennyiben lehetséges, az iskolapszichológus bevonása is javasolt. Az akciótervnek tartalmaznia kell az áldozat segítségét, pszichés támogatását, hogy az ellene elkövetett cselekményt feldolgozásához megfelelően képzett szakembertől kapjon segítséget.

5.3 Az akcióterv kialakításának folyamata

A fent felsorolt esetekben azonnali reagálásra van szükség. Ebben az esetben haladéktalanul összeülnek az érintett évfolyamok kortársmentor tanárai, amennyiben lehetséges a koordinátor bevonásával és ha elérhetőek, akkor a többi kortársmentor tanár is jó, ha részt vesz az ötletbörzében és az akcióterv kidolgozásában. Valamelyik érintett szereplő hiányzása miatt nem maradhat el a gyors reakció, ezért akkor nélküle vagy helyettesítő segítségével kell megkezdeni az akcióterv kidolgozását. Az eseménytől függően a kortársmentor diákok bevonása is javasolt az akcióterv kidolgozásába.

Az akcióterv minden esetben kell, hogy tartalmazzon:

- konkrét, pontos megvalósítási elemeket
- reális célkitűzéseket
- határidőket
- felelőst
- nyomon követést
- áldozatsegítést (melyet leggyakrabban a pszichológus tud megtenni).
- jóvátételi lehetőséget

- fontos minden esetben a kompetencia határok figyelembevétele

Az akcióterv esetlegesen kell, hogy tartalmazza:

- a szülők bevonását a problémahelyzetbe
- az egész osztályközösség bevonását a problémahelyzetbe
- iskolavezetőség bevonását a problémahelyzetbe

Az akcióterv kidolgozása során figyelmet kell fordítani:

- A helyzet, probléma analizálására, feltérképezésére
- A megvalósítás esetleges akadályaira, zökkenőire
- Arra, hogy a valósághoz, a lehetőségekhez illeszkedjen
- Hogy megfelelő erőforrások állnak-e a megvalósításhoz a rendelkezésre
- Érdemes hatékonyság elvárásokat és célokat megfogalmazni

5.4 Az akcióterv megvalósítása

A kidolgozott akcióterv megvalósítása a kijelölt felelős feladata. Valósághoz, erőforrásokhoz és a lehetőségekhez képest kidolgozott akciótervre van szükség, mely olyan változtatásokat tud eszközölni, amelyek az iskola életébe illeszthetők.

5.5 Utánkövetés

Az egyes eseményeket, akcióterveket minden esetben nyomon kell követni. Az utánkövetés röviddel az akció megkezdése után valósul meg, melyben érdemes az érintetteket megkérdezni, hogy érzik magukat, látnak-e, éreznek-e már változást. A megvalósítást követően egy rövid távú monitorozás szükséges (1 héten belül) és aztán hosszabb időtávból is érdemes visszatekinteni a helyzetre (1 – 3 hónap). Az utánkövetés fontos része a programnak, ezért érdemes kijelölni, ki lesz a felelőse, aki nyomon követi az adott helyzet alakulását.

6. Módszerek, jó gyakorlatok

A módszerspecifikus továbbképzésen megismert módszerek lehetővé teszik, hogy az iskola életében minél nagyobb teret kapjon a közösségek építése és a gyerekek közti minőségi kapcsolatok, a „mi”

élményének megteremtése. A közösség, mint érték fogalmának kialakítása. Az alábbi módszertani eszköztár azokat a gyakorlatokat, feladatokat ismerteti, amelyeket a módszerspecifikus továbbképzésen ismertek meg a részt vevő pedagógusok.

6.1 Rövid időt igénylő módszerek

A rövid időt (15-20 percet) igénylő módszerek segítségével a mindennapokban támogathatjuk meg a közösségeket.

A heti rendszerességgel beépített rövid, közösségépítő blokkok az osztályközösségek életében az összetartozás érzését adják, a „mi-élményt”, a csoporthoz tartozás élményét, ezért csoportkohéziót erősítő hatásuk van. A gyakorlatok önmagukban is végezhetőek, amelyeket az osztály megkedvel, rendszeressé, hagyománnyá tehetőek. Amennyiben hosszabb idő áll rendelkezésre, az egyes gyakorlatok után lehet beszélgetni a feladatokat kísérő érzésekről, a feladatok, játékok kapcsán születő gondolatokról, az osztályban előforduló analóg helyzetekről, de az egyes játékok, feladatok jellegükből fakadóan megbeszélés nélkül is hatásosak, hatékonyak.

Olyan gyakorlatokat, feladatokat érdemes választani, amelyben a feladatot vezető pedagógus komfortosan érzi magát.

A rövid időt igénylő gyakorlatok többnyire mozgásos elemeket tartalmaznak, bármilyen korosztállyal játszhatóak és erőteljes csoportkohéziót erősítő hatásuk van.

Séta feladatok:

Rövid időt igénylő feladatsor, mely igényektől is időbeli lehetőségektől függően tetszőlegesen változtatható, variálható, hossza, időtartama rövidíthető, hosszabbítható.

Leírás: a padok széthúzásával séta kezdődik a térben (a séta a klikkesedést bontja).

Kezdő séta gyakorlat:

Időtartam: 5-6 perc. Elsőként érdemes a tér feltérképezésére vonatkozó instrukciót adni, mely segíti a ráhangolódást is a helyzetre. Pl. nézd meg ezt a termet úgy, ahogy még nem láttad. Figyeld meg az anyagokat, szagokat. Cél a tér feltérképezése és megérkezés a feladathelyzetbe. Áthangolódás az iskolai munkáról.

Kontaktusfelvételt célzó gyakorlatok:

Időtartam: 5-6 perc. Továbbra is séta közben a tekintettek találkozás, mosollyal egymás köszöntése, bemutatkozás. Cél továbbra is a napi rutinból kicsit kizökkenve az egymásra figyelés.

Tempó játékok

Időtartam: 5-6 perc – 20 perc. A feladat célja, hogy kialakuljon egy csoportritmus mozgás közben, mely a közös, egymásra hangolt munka eredménye. Változatai: instrukciót adunk, hogy ha valaki megáll, mindenki álljon meg. Ha valaki elindul, mindenki induljon el. Lehet gyorsításra és lassításra is buzdítani a csoportot.

Csoportalakítás játékok

Időtartam: 5-6 perc – 20 perc Instrukció: A csoportvezető instrukciójának megfelelően a résztvevők csoportokat alakítanak, egy csoport annyi fő, ahány résztvevő van. Aki kimarad, feltartott kézzel kiabál, hogy én-én-én. A cél, hogy játékos keretek közt meg tudják élni a résztvevők, hogy valamiből kimaradni nem biztos, hogy jó élmény, de előfordul. A csoportvezető többféle felállásra is adjon lehetőséget, mondja az osztály létszámát is, hogy mindenki érezhesse, tagja a csoportnak.

Térbeli szociometria és vállérintős játékok:

Időtartam: 5-10 perc – 45 perc. A tér felhasználásával történő egyszerű mozgásos játékok a csoporthoz tartozás érzését erősítik, valamint lehetőséget adnak az öndefinícióra is.

Az instrukció úgy hangzik: Álljon ide az aki, ide pedig az aki:

Javasolt kérdések:

- Ki született városban, faluban
- Aki a csoki fagyit szereti, aki a gyümölcs fagyit
- Aki a könnyű zenét, aki a rock zenét
- Aki járt már a Balatonnál, aki nem járt
- Aki van testvére, akinek nincs
- Kutya-macska
- Aki ült már repülőn, aki még nem
- Akinek fontos a környezetvédelem, akinek nem érdekes ez a téma
- Aki kisebbekkel szeret játszani, aki inkább nagyobbakkal szeret
- Aki szeret olvasni, aki nem
- Aki szeretne egyetemre menni, aki nem
- Aki azt gondolja, ügyesen kezeli a konfliktusokat, aki úgy gondolja, hogy ebben még fejlődhet

- Aki bátran vállalja a véleményét
- Mondjatok ti is, amire kíváncsiak vagytok

A vállérrintős játék hasonló a térbeli szociometriához, az instrukció viszont az: tedd annak a vállára a kezét, aki szerinted...

Javasolt kérdések, kategóriák:

- aki a legtitokzatosabb
- aki a legtöbb versenyt nyerte
- aki a legtöbbre viszi majd
- akinek a legtöbb gyereke születik majd szerinted
- akivel részt vennél egy Mars expedíció
- akivel szívesen lennél a kollégiumban egy szobában...
- mondjatok ti is, amire kíváncsiak vagytok.

6.2 Komplex gyakorlatok, óravázlatok

A komplex gyakorlatok alkalmasak arra, hogy tervezett, 45-60-90 perces időkeretben valósítsunk meg közösségépítő foglalkozást, melyek lehetővé teszik az aktuális helyzeteken való munkát is. Javasoljunk, hogy minden osztályban legalább havi egy alkalommal, de negyedévente egyszer egy alkalommal valósuljon meg valamilyen közösségépítést és aktuális kérdések megvitatását lehetővé tevő gyakorlat, feladat, játék.

Elvárások fája:

A feladat alkalmas arra, hogy szabályok, keretek alkotását és célok kitűzését fogalmazzuk meg vele.
Eszköz: Tábla vagy nagy papír, tollak, post it-ek.

Életkori ajánlás: mindegyik iskolás korosztálynak ajánlott

Idői keretek: 30-45 perc

Instrukció: Ez a fa az elvárásainkat jelképezi az előttünk álló közelgő helyzettel kapcsolatban (pl. osztálykirándulás vagy maga a tanév). A fejsze pedig a félelmeket, melyek akadályozzák, hogy a fa termést hozzon. Post it-re írd fel a céljaidat, amik az elvárásaid a helyzettől. Egy másik post it-re pedig a félelmeidet, melyek szerinted megakadályozzák, hogy a céljaid megvalósuljanak. Az egyes félelmeket és elvárásokat egyesével ragasszák fel a diákok a fára és a fejszére. A gyakorlat zárásaként

közösen elfogadjuk a szabályokat, kereteket és beszélünk arról, hogyan tudjuk kiküszöbölni a félelmeket, elkerülni a megvalósulásukat.

Közös mese

Fejlesztő hatás: Az együttesség, a közös tevékenység átélése. A tagoknak figyelniük kell egymásra. Mivel közösen hoznak létre egy produktumot, így ez a feladat elsősorban a csoportkohéziót erősíti.

Életkori ajánlás: mindegyik iskolai korosztálynál használható

Csoportvezetői gyakorlat: nem igényel különösebb csoportvezetői gyakorlatot

Idői keretek: 20-30 perc

Eszközигény: rongylabda

A játék leírása: A játékosok körben ülnek. Az a feladat, hogy együtt, közösen írjanak egy mesét. A csoportvezető elkezd, a csoporttagoknak kell folytatnia. Akinek a labdát dobják, annak kell folytatnia, így mindenkinek mindig figyelnie kell, hiszen sosem tudhatja, hogy mikor kerül hozzá a labda. Épp ezért érdemes előre leszögezni, egy ember többször is megkaphatja a labdát. Mindenki azt, és annyit mond, amit és amennyit akar, de természetesen a már elkezdett történetet kell folytatnia. A történetet a csoportvezető kezdi, ő dobja el a labdát is először. A kezdés legyen semleges, és ne adjon különösebb támpontot arra, hogy hogyan folytatódjon a történet. Érdemes ismert mesekezdéseket használni, például „hol volt, hol nem volt, volt egyszer...” Ha kész a mese, érdemes megbeszélni, ki milyennek látja, ki hogy módosított volna rajta, kinek mit jelentett (Benedek, 1992).

Sziget

Fejlesztő hatás: A csoportnak a feladat megoldásához közös megegyezésre kell jutnia, az egyes személyeknek „áldozatokat” kell hoznia a csoport közös érdekeiért, így a feladat a csoport együttműködését, és az összetartozás érzését is fejleszti.

Életkori ajánlás: serdülőknek és felnőtteknek ajánlott

Csoportvezetői gyakorlat: komolyabb csoportvezetői gyakorlatot, és mélyebb pszichológiai ismereteket igényel.

Idői keretek: 45-60 perc

Eszközигény: papír ceruza.

A játék leírása: A játékosok körben ülnek. A csoportvezetője arra kéri őket, hogy képzeljék el hajótörést szenvedtek és egy lakatlan szigetre kerültek. A szigeten van ivóvíz, növények, állatok –

lehetségesnek tűnik hosszabb ideig is életben maradni rajta. Azt nem lehet tudni, hogy mennyi ideig marad itt a hajótörött, néhány hónapig, vagy akár néhány évig. A feladat, írjanak össze öt tárgyat, amit feltétlenül magukkal szeretnének vinni. Ha ez megtörtént a csoportot arra kérjük, hogy képzeljék el azt, hogy együtt szenvedték el a hajótörést és közösen kell öt tárgyban megegyezniük. A játéknak akkor van vége, ha sikerült teljes egyetértésre jutniuk. A játékot megbeszélés követi arról, hogy hogyan sikerült megegyezniük, hogy viselték, hogy a csoport kedvéért számukra fontos tárgyakra kellett lemondaniuk.

Egyéb megjegyzések: Nagy létszámú csoport esetén érdemes a csoportot kisebb csapatokra osztani (Bús, 2003).

Területfoglalás

Fejlesztő hatás: A csoportközi konfliktus demonstrálása olyan helyzetekben ahol a szűkös forrásokért megy a küzdelem. Ezenkívül, mivel kiscsoportokban folyik a munka, így a kiscsoporton belüli együttműködés, a valahova tartozás érzése is erősödik.

Életkori ajánlás: mindegyik iskolás korosztálynál használható

Csoportvezetői gyakorlat: komolyabb csoportvezetői tapasztalatokat és mélyebb pszichológiai ismereteket igényel.

Idői keretek: 20 perc

Eszközigény: sok elmozdítható bútor és tárgy, például székek, asztalok, szőnyegek, dísz tárgyak.

A játék leírása: A csoportot két csapatra osztjuk. Az egyik csapat a terem egyik, a másik csapat a terem másik felében helyezkedik el. A feladat adott jelre minél több tárgyat a saját térfelünkre hurcolni. Az időkeret öt perc. Rabolni szabad: a másik csoport területéről vissza is lehet hozni tárgyakat. Az egyetlen szabály, hogy amit valaki már megfogott, amíg el nem engedi, addig más nem nyúlhat hozzá. Az öt perc elteltével kiderül melyik csoport nyert, melyik mennyi tárgyat szedett össze. A játékot megbeszélés követi, milyen élmény volt a csapatok közötti versengést, a „szabad rablást” átélni, mind az „elkövető”, mind a „kirablott” oldaláról.

Egyéb megjegyzések: Általában vidám, sok nevetéssel járó játék, de ügyeljünk a durvaság elkerülésére, vigyázzunk, nehogy valaki, vagy valami megsérüljön (Benedek, 1992).

A mi házunk

Fejlesztő hatás: A csoporton belüli együttműködés, és az összetartozás fejlesztése mellett alkalmas az értékek, értékrendek tisztázására is.

Életkori ajánlás: serdülőknek és felnőtteknek

Csoportvezetői gyakorlat: komolyabb csoportvezetői gyakorlatot, és mélyebb pszichológiai ismereteket igényel.

Idői keretek: 45-60 perc

Eszközigény: papír ceruza.

A játék leírása: A csoporttagok körben ülnek. A játékvezető arra kéri őket, hogy képzeljék el, hogy hosszabb-rövidebb ideig, de együtt egy házban kell élniük a csoporttagoknak. A feladat, hogy megegyezzenek az együttélés szabályaiban. Ez után megbeszélés következik arról, hogy hogyan sikerült megegyezésre jutni, ki milyen kompromisszumokat hozott a közösség érdekében. Érdemes arra is kitérni, hogy ilyen értékrendet tükröz a kész szabálygyűjtemény.

Egyéb megjegyzések: Nagy létszámú csoport esetén a csoportot kisebb csapatokra lehet osztani. Érdemes az előző játék után játszani (Bús, 2003 nyomán).

Táviratok

Fejlesztő hatás: A gyakorlat célja, hogy elmélyítse a csoporton belüli kapcsolatokat és a tagok lehetőséget kapjanak a visszajelzések adására.

Életkori ajánlás: serdülőknek és felnőtteknek

Csoportvezetői gyakorlat: komolyabb csoportvezetői tapasztalatokat és mélyebb pszichológiai ismereteket igényel.

Idői keretek: 30-45 perc

Eszközigény: Papír, íróeszközök

A játék leírása: A csoportvezető kellő mennyiségű papírlapot tesz ki középre, majd elmondja a szabályokat. Miszerint bárki bárkinek küldhet táviratokat, és válaszolhat is a kapott táviratokra. Egyetlen kikötés van: a megszólítástól és az aláírástól eltekintve, összesen 100 szót használhat fel a távirataiban. Amint elkészült a távirat, azonnal kézbesíteni kell. A gyakorlat addig tart, amíg mindenki el nem használja a rendelkezésre álló 100 szót. Majd a csoporttagok beszámolnak érzéseikről. Érdemes magukat a táviratokat is megbeszélni, de lehetőséget kell nyújtani arra, hogy aki nem akarja, az megtarthassa magának az olvasottakat. Ezt a szabályt érdemes előre tisztázni, hogy a távirat írói őszintében merjenek megnyilvánulni (Rudas, 2001)

Óravázlat 1.

Idő	Feladat	Módszer	Cél	Eszköz

10	<p>Ráhangoló feladat - keressetek 3 dolgot, ami közös bennetek, de olyan dolog legyen, ami nem külsőség, ami nem látszik kívülről</p> <ul style="list-style-type: none"> -A 3 közös dologgal mindenki tudjon azonosulni teljes mértékben -Mindegyik csoport elmondja, hogy mi bennük a közös 	<p>Két változat:</p> <ul style="list-style-type: none"> -véletlenszerű csoportalakítás, valamilyen véletlenszerűségre ráhatást gyakorló módszerrel (ruhaszín, szemszín, születési dátum, számozás, nap-hold-csillag) -direkt az osztályban jelenlévő klikek képeznek egy csoportot 	<p>Ráhangolódás indirekt módon érzékenyíti a résztvevőket</p> <ul style="list-style-type: none"> -Fontos, hogy a 3 közös dolog ne a kompromisszum keresés irányába történjen, hanem minden résztvevő saját magára jellemző dolognak érezze, mert az a cél, hogy mindenki teljes mértékben involválódjon a feladatba 	Papír, toll
15-20	<p>Sziget Rajzoljatok egy szigetet, ami a ti saját szigetetek!</p> <ul style="list-style-type: none"> -Csináljatok egy listát a szigeten lévő értékekről! -Meg kell, hogy állapodjatok a közös államoformában! -Az értékrendben -Mi szavatolja a város biztonságát? -Hol van a pihenés és hogyan pihenek? -Milyen helyen van ez a sziget? -Miben hisznek, mit gondolnak a világról? -Mik a szabályok, törvények? -Mi történik, ha valaki nem tartja be őket? -válasszatok egy címerállatot 			Papírok, ceruzák
10	<p>Mutassátok be a szigeteket</p>			

15	<p>Készítsetek egy nagy zászlót, melyen minden totem állat jelen van.</p> <p>Keressétek meg azt a 3 dolgot, ami közös az összes szigetben, ezek legyenek az unió közös értékei.</p>			
10	<p>Zárókör</p> <p>-Mit viszel magaddal?</p>			

Óravázlat 2:
Pegazus

Idő	Feladat	Módszer	Cél	Eszköz
15	<p>Írjatok le név nélkül egy jó élményt, ami az osztállyal kapcsolatos/osztálytársaddal</p>	<p>Ráhangoló feladat</p>	<p>Ráhangolás, közös jó élmények összegyűjtése – A jó élmények során általában megjelenik az az érzés, hogy jó a közösséghez tartozni. A Pegazus játék előkészítése során arra az élményre van szükség, amikor a közösség jól funkcionáló csoportként volt jelen.</p>	<p>Papír, toll</p>

10	<p>Pegazus kivetítése/kifüggesztése Mindenki felírja a nevét egy post it-re. A Pegazus az osztályt jelképezi, vannak lábai, feje, szíve, háta, szárnya, fakra. Ragaszd a post itedet a neveddel a Pegazusnak arra a részére, ami azt jelképezi, ahol te vagy az osztályban. Indokold is meg a válaszod! Fontos, hogy a pedagógus is feltegye magát a Pegazusra.</p>			
20	<p>Beszélgetés: -Honnan jön, hová tart ez a Pegazus? -Vajon van-e célja ennek a Pegazusnak?</p> <p>Melyik részen vagyunk sokan? Hol vagyunk kevesen? Ki érzi jól magát ott, ahol van? Ki szeretne máshol lenni? Változtatnál-e a saját helyeden valamennyit? -Mit csinálnak azok, akik a Pegazus szívénél/lábánál/fejénél/szárnyánál vannak? -Hogyan tudunk közös célokat megvalósítani? -Hogy lehetne elérni, hogy mindenki ott legyen, ahol jól érzi magát?</p>			

5	Zárókör - Hogy éreztetted magad és van-e javaslatod a Pegazusnak?	Nagycsoportos	A feladat lehetőséget teremt a feladattal kapcsolatos reflexióra	
---	---	---------------	--	--

Óravázlat - Film

Idő	Feladat	Módszer	Cél	Eszköz
10	A mai órán az internetes heccelés és közösségi zaklatás lesz a téma. -Mit tudtok erről a témáról? -Láttatok-e olyan filmet, ismertek-e olyan irodalmat, ami erről szól? -Ismertek-e ilyen történetet?			Papír, toll
8	Film megtekintése: youtube: Truly sorry című kisfilm megtekintése			
2	Közösen gyűjtsük össze a szereplőket -elkövető -áldozat -katonák -lánytestvér -szemlélők			

10	<p>Alakítsatok 5 kiscsoportot! Minden kiscsoport kap egy szereplőt, akinek össze kell gyűjtenie az érzéseit. Beszéljetez arról, mi játszódik le benne? Hogy megy tovább az élete? stb.</p>			
10	<p>Hogyan épül fel ez a történet, honnan indul? -Hány fokozata van ennek a történetben? -Közös idővonal készítése a táblára - amplitudó felrajzolása</p>			
	<p>Kérdések, amiket a tanár feltehet a beszélgetés során? -Ez a folyamat mely pontokon szakadhat meg és hogyan? -Hol vannak a szülők és a tanárok ebben a történetben? Látják-e, hogy történik valami? Ha igen, hogyan tudnak beavatkozni, ha nem, mit tudnak tenni, hogy észleljék? -Mivel tudnak segíteni vagy rontani a helyzetet?</p>			
10	<p>Zárás Mindenkire nem biztos, hogy jut időtök, de van egy pár percünk, amikor elmondhatjátok, amit fontosnak tartotok, amit gondoltok. Amennyiben többen megfogalmazzák, hogy nem szeretnének ilyen helyzetbe kerülni - hogy a következő ilyen alkalom arról fog szólni, mit tudunk tenni, hogy a mi osztályunkban ne legyenek ilyen helyzetek? Nagyon fontos, hogy ezen az órán mindenképp legyen zárókör, ami egyben kitekintés, hogyha nagy az érdeklődés, akkor lehet folytatni a témát.</p>			

